

Tytułowy problem poruszył w swoim wystąpieniu Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak.

Zwrócił się on do Minister Elżbiety Rafalskiej z prośbą o podjęcie działań zmierzających do rozwiązania tej kwestii. Jak wskazał RPD wpływają do niego zgłoszenia dotyczące trudności w uzyskaniu świadczenia wychowawczego dla podopiecznych przebywających w zakładach opiekuńczo-leczniczych. Wynikają one z wprowadzonych od 1 sierpnia 2017 t. zmian do ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Problem dotyczy ponad 200 dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.

Jak podkreślił Rzecznik zawarta ww. ustawie definicja instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie nie wymienia zakładu opiekuńczo-leczniczego, stąd też podmiot ten nie jest traktowany jako instytucja, która zapewnia pełne utrzymanie. Na dzieci umieszczone w zakładach opiekuńczo-leczniczych ich opiekunom prawnym przysługuje zatem świadczenie wychowawcze.

W ubiegłym roku zasiłkowym 2016/2017 opiekunowie prawni tych dzieci otrzymywali świadczenie wychowawcze. W bieżącym okresie zasiłkowym 2017/2018 opiekunowie prawni zostali wezwani przez organ do uzupełnienia wniosku poprzez złożenie wyroku sądzającego alimenty na podopiecznych od ich rodziców. W przypadku niedostarczenia wymaganych dokumentów w określonym terminie, wnioski zostają pozostawione bez rozpoznania.

Podstawą prawną wezwania przez organ jest wprowadzona ustawą z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin zmiana art. 8 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Jak wynika z uzasadnienia do projektu tej ustawy powodem wprowadzenia tych zmian były wpływające do resortu pracy sygnały o pojawiających się przypadkach składania przez rodziców dziecka, którzy nie są małżeństwem, niezgodnych ze stanem faktycznym oświadczeń, że są osobami samotnie wychowującymi dziecko, przede wszystkim w celu wyłączenia drugiego z rodziców ze składu rodziny i jego dochodu. Celem ustawodawcy było zatem ograniczenie przypadków nadużycia prawa przez rodziców fałszywie deklarujących samotne wychowywanie dziecka.

Wątpliwości Rzecznika budzi także to, czy w stosunku do opiekunów prawnych powinna być badana przesłanka dotycząca samotnego wychowywania. Zwrócił on uwagę na to, że opiekunami prawnymi dzieci przebywających w zakładach opiekuńczo-leczniczych są często siostry zakonne, które traktowane są przez organy rozpatrujące wnioski, jak osoby samotnie wychowujące dzieci. Podnoszonym problemem przez opiekunów prawnych jest również to, że w razie zamiaru wytoczenia powództwa o alimenty na rzecz dzieci, napotykają oni trudności w ustaleniu danych adresowych rodziców dzieci, albowiem zakłady opiekuńczo-leczne nie mają wzorem ośrodków pomocy społecznej czy powiatowych centrum pomocy rodzinie dostępu do samodzielnego uzyskania takich danych, a te w większości przypadków nie są im znane.

*Źródło: [www.brpd.gov.pl](http://www.brpd.gov.pl)*